

Savaş, ekoloji ve iklim değişikliği

Ukrayna savaşının gerçek nedeni konusunda çok soru ve sorun var ama sonucu belli: Politikacı, monark, despot ya da şarlatan; kimse kazanamayacak ama halklar kaybedecek ve yoksullaşacak. Gezegen kaybedecek.

Akin Atauz

26/02/2022

atauz@yahoo.com

Savaşa, sadece ekolojik nedenlerle bile karşı çıkabiliriz. Ekolojinin bugünkü yetersiz dengeleri üzerindeki yıkıcı etkileri nedeniyle...

Ukrayna ve dünya için, neredeyse yeni bir Çernobil olacağı için...

*

Ekoloji en kısa tanımıyla, canlılarla-cansızlar ve canlıların bütün türleri arasındaki ilişkilerin (ve dengelerin) incelendiği bir bilim alanı.

Savaş ise canlıların bir türü olan insanların hem birbirlerine hem diğer canlılara hem de doğanın diğer öğelerine karşı salt veya caydırıcı amaçlarla- taktik olarak yok etmeyi ya da kaynakları (atmosferi, suyu ve toprağı) kirleterek/ dönüştürerek kullanılmaz hale getirmeyi, biyolojik çeşitliliği azaltmayı, belki her şeyden de çok bütün toplumların sivil insanların haklarını/ yaşam haklarını ellerinden almayı amaçlayan, sonuçları öngörülemez bir canavarlık hali...

Oysa dünyanın neye gereksinimi olduğunu biliyoruz.

Bu savaşın nedeni nedir?

Bunca yoksulluk varken, temiz içme suyuna bile ulaşımı olmayan, yetersiz beslenmekte olan dünya çocuklarına rağmen kaynakların savaş aygıtlarına, öldürme/ yok etme/ yıkma ve dünyayı yangın yerine çevirme aygıtlarına dönüştürölmesine değil...

Sorunları, hatta sorun bile olmayan politikacı-despot korkularını gidermek için şiddetin nükleerden önceki en gelişmiş araçlarının insana ve doğaya karşı kullanılmasına değil... Atmosfer, yerkabuğu ve biyosfer bir felakete doğru sürüklenirken ve iklim değişikliğini hızlandıran bunca ögeyi azıcık geriletebilmek için yapılması gereken sayısız iş/ proje ya da önlem beklerken, iklim değişikliğini ve krizi tetikleyecek hem akıl, hem de insanlık dışı davranışlara/ savaşlara değil...

Gezegenin içinde bulunduğu durum/ koşullar ve koşullardaki bu olumsuzluk halinde, bilemeyeceğimiz kadar çok ve hızlı kötüleşmeye neden olabilecek böyle bir savaşın nedenini, ama savaşı gerçekten istenebilir ve gerekli görülebilir bir durum/ eylem/ iş olarak anlatabilecek bir nedeni kim söyleyebilir?

Çok bön sorular sormakta olduğumun farkındayım. Savaş zaten rasyonel bir karar olarak açıklanamayacağı için ve bütün devletlerin/ politikacılar ve diplomatların, hatta belki generallerin bile diplomasiyi tercih ettikleri yalanını söyleyecek olduğunu herkes bildiği halde bu soruların, **Jean Anouhil** oyununda "*Chaillot'daki deli kadın*" soruları olduğunu biliyorum. Ancak yine de sormak gerekiyor:

Bu savaşın nedeni nedir?

Tamam, “emperyalist gler arasındaki hegemonya savaşı” denilecek, ama bu “hegemonya” bu savaşla sağlanacak mı/ restore olacak mı? “Olacak” yanıtına 1939 yılında **Hitler** ve yakın çevresindeki şiddet ve zulüm makinesinden başka kim inanabilir artık? Bu soru, 1945 baharından beri artık sorulamaz ve olumlu yanıtlanamaz hale gelmiş bir soru değil mi?

NATO bu “hegemonya” savaşını kazanabilir mi ve kazanırsa kazancı ne olabilir?

Biden ya da **Putin** veya **Zelinsky**, **Macron** veya **Johnson** ya da **Yeşiller Partisi**’nin ortağı Sosyal Demokrat **Olaf Scholz**, bu savaşın amacının ne olduğunu, olabileceğini gerçekten biliyorlar mıdır?

Elbette “**Lugansk**” veya “**Donetsk**” ile başlayan ve sanki oralarda yaşayan halkın kendi kaderini belirleme hakkı ile ilgili olacakmış gibi duran bir yanıt beklediğim için sormuyorum bu soruyu. Ya da her ikisi de (farklı nitelikleri olsa da) kapitalizmi ve emperyalist yayılcılığı savunan devletlerin hegemonik atışması türü bir yanıtın da açıklayıcı olamayacağını söylemiştim zaten.

Geriye bir tek akıl tutulması, dünyayı yöneten saçma insanların delirdiği gibi bir yanıt kalıyor ki, bu bile biraz daha anlaşılabilir, ama tam değil.

Sanki 1 Eylül sabahındayız 1939’un ve tanklar, yıldıırım savaşı için buğdayları ezmeye başlamış...

Ama Hitler bu savaşı gerçekten neden çıkardı? Ve savaşın sonuçlarından ne umdu? Kendisinin ve **Nazi Partisi**’nin bu kadar kötü ve kötülüğü bu kadar çok oğaltabileceğini/ iselleştirebileceğini beklemiyor muydu acaba?

*

Yine, tam olarak akılcı sorular sorulabileceği düşüncesi ile tam bir delillik/ bütün dünya güçlerinin-otoritelerinin doğru düşünebilme yetilerini kaybetmiş olabileceği düşüncesi arasında kaldığımın farkındayım.

Ancak **Hannah Arendt** bu soruları yanıtlayabilir. Onun yanıtları, yine de en açıklayıcı, en anlaşılabilir yanıtlar olacaktır, biliyorum. Şiddet ile iktidar arasındaki ilişkileri ve iktidarı sürdürebilmek için hem şiddeti kullananları hem de bu iktidar şiddetiyle kuracağı ilişkide nasıl davranacağı konusunda dünya halklarının içinde bulunduğu sosyal psikolojik durumu anlatan kitaplara bakmak gerek... **Ukrayna Savaşı**'nı ve sonuçlarını, yakın ve daha uzak gelecekte dünya halklarının sefaletini, çevresel yıkımları ve daha şimdiden gezegeni iklim kriziyle baş başa bırakarak saçma bir biçimde geri çekilişimizin nedenlerini anlamamızı belki onlar sağlayacak...

Özet ancak şu olabilir:

“Kimse kazanamayacak. Hiçbir saçma politikacı, monark ya da despot veya şarlatan, kazanmayacak.

Halklar kaybedecek ve yoksullaşacak, açlık/ susuzluk, en korunamaz olanları kasıp-kavuracak.

Gezegen kaybedecek.”

Akın Atauz